

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/75/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316010449
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Veselovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1316010449.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Veselovskej a členov senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a JUDr. Zuzany Molnárovej, v trestnej veci obžalovaného T. B. pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 1T/37/2016 zo dňa 30.06.2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.05.2021 jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

T. B., nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom L. XXX,

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III sp.zn. 4Pv 170/13/1103 zo dňa 30.05.2016 pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o., so sídlom Poľnohospodárska ulica č. 51, Bratislava, N.: XX XXX XXX, dňa 09.09.2009 v Bratislave na Vajnorskej ul. 127 v kancelárii živnostníka L. T. - EMPIRIA, Priemyselná 12, 921 01, Piešťany, N. XX XXX XXX uzatvoril Rámcovú kúpnu zmluvu s výhradou vlastníctva, podľa ktorej je vlastníkom dodávaného tovaru až do jeho úplného zaplatenia L. T. - EMPIRIA, a následne bez úplného uhradenia faktúr č. 1021101836 zo dňa 12.05.2010 na sumu 15.807,26 € s dátumom splatnosti 10.08.2010, č. 1021101914 zo dňa 17.05.2010 na sumu 5.214,81 € s dátumom splatnosti 15.08.2010, č. 1021102200 zo dňa 31.05.2010 na sumu 4.572,86 € s dátumom splatnosti 29.08.2010, poveril živnostníka I. V., bytom P. XXXX/XX, U., na prebratie tovaru v mene spol. NESSA GROUP Slovensko, s.r.o., ktorý na základe dodacích listov DL021016141, DL021016142, DL021016143, DL021015933, DL021015936, DL021016277, DL021016587, DL021016589, DL021016588, DL021016590, DL021016649, DL021016648, DL021019048, DL021019049, DL021019285 a DL021019262 v období od 06.05.2010 do 29.05.2010 prebral zo skladu spoločnosti EMPIRIA nachádzajúcom sa v Bratislave na Vajnorskej ul. 127, kúrenársky, vodárenský a inštalačný materiál v hodnote 25.594,90 €, za ktorý bola vykonaná iba čiastočná úhrada v hotovosti vo výške 2.000 € dňa 05.08.2010, a následne takto odobratý tovar, vrátane tovaru vo výške 23.594,90 €, za ktorý nebolo zaplatené, spoločnosť NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. použila na stavbe bytového domu v Bratislave, Biely Kríž a ostatných stavbách, ktoré v danom čase realizovala, pričom na výzvu poškodeného na vrátenie tovaru, prípadne zaplatenie finančného ekvivalentu zo dňa 25.07.2012 nereagoval a za tovar

dodnes nezaplatil, čím poškodenému L. T. - EMPIRIA, so sídlom, Priemyselná 12, Piešťany, N. XX XXX XXX, spôsobil škodu vo výške 23.594,90 €,

nakoľko skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku sa poškodený L. T. - EMPIRIA, N. XX XXX XXX, L. 12, Piešťany, o d k a z u j e s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 1T/37/2016 zo dňa 30.06.2020 bol obžalovaný T. B. uznaný vinným zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku, za čo mu súd prvého stupňa podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j), § 56 ods. 2 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výmere 5.000 €. Súčasne podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku zaviazal obžalovaného k náhrade škody vo výške 23.594,90 € L. T. - EMPIRIA.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom obhajcu v zákonnej lehote odvolanie smerujúce proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku. Obžalovaný odôvodnil odvolanie podaním obhajcu doručeným súdu prvého stupňa dňa 21.09.2020. Obhajoba konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný uzatvoril ako konateľ spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. s poškodeným ako živnostníkom rámcovú zmluvu, na základe ktorej bolo umožnené spoločnosti obžalovaného nakupovať u poškodeného materiál (odoberaný bol najmä stavebný a inštalačný materiál). Výsluchom svedka Y. L. ako zástupcu developera došlo so spoločnosťou NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. k ukončeniu spolupráce na základe dohody k 31.03.2010. Obžalovaný bol jediným konateľom a jediným spoločníkom spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. do 31.05.2010, kedy došlo k jeho odvolaniu, vymenovaniu inej osoby a k prevodu obchodného podielu na inú osobu. Napriek tomu však súd pri vyhodnocovaní dôkazov nebral do úvahy skutočnosť, ktorá vyplýva už aj zo samotného trestného oznámenia poškodeného, ako aj zo samotného vyšetrovacieho spisu, ktorý je pripojený, podľa ktorého bol materiál na spoločnosť NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. odoberaný aj po 31.05.2010 neznámou osobou (pravdepodobne svedkom V.), a to na základe ďalších 4 faktúr, z ktorých posledná bola vyhotovená dňa 09.08.2010 (so splatnosťou 90 dní) - faktúry sú vo vyšetrovacom spise na č. 1. 56-62. Teda materiál bol objednávaný a preberaný ešte ďalšie 3 mesiace niekým, čo súd nebral do úvahy pri vyhodnocovaní zodpovednosti obžalovaného. Pravdepodobne sa jednalo však o svedka V., ktorý vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní potvrdil, že dodacie listy podpisoval práve on, takisto aj jednu z faktúr odovzdanú na mieste stavby. Citujúc svedka V.: „L. B. síce chodil na stavby, ale povedal mi, aby som tovar nakupoval ja, nakoľko ja som vedel, čo je treba. Keď sa bralo niečo veľké, o tom rozhodoval stavbyvedúci.“ Ďalej uviedol k preberaniu materiálu nasledovné: „Odkedy som pre pána B. robil, nikdy nikto nepreberal tovar, iba ja.“ Z uvedeného ako aj z ďalších tvrdení svedka na hlavnom pojednávaní možno vyvodíť, že obžalovaný B. ani netušil, čo svedok V. na základe pokynov stavbyvedúceho objednával, čo bolo dodané a fakturované, nikdy týmto osobne nedisponoval, teda nemal materiál v osobnej držbe alebo v držbe, ktorá by mu umožňovala dosah na materiál, keďže tento bol po jeho dodaní priamo zabudovaný na stavbe. Objednávanie tovaru prostredníctvom svedka V. potvrdil aj zamestnanec poškodeného svedok B., ako aj svedok O. ešte pred pôvodným zákonným sudcom. Veľmi podrobne opísal svedok V. spôsob objednávania a preberania tovaru už v jeho dožiadanom výsluchu dňa 04.06.2015.

Vyššie uvedené skutočnosti nasvedčujú tomu, že obžalovaný B. nemal vedomosť o objednanom, dodanom a prevzatom tovare. Taktiež nemal dôvod ani objednávať tovar na stavbu, na ktorej už nebola dodávateľom spoločnosť NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. (skončila k 31.03.2010) a zároveň materiál bol ešte 3 mesiace odoberaný aj po skončení obžalovaného B. ako spoločníka a konateľa v tejto spoločnosti. Otvorenou otázkou tak zostáva, kto si prisvojil cudziu vec, a komu bola zverená, keďže tieto skutočnosti nie sú jednoznačne v neprospech obžalovaného preukázané tak, ako tvrdí prvostupňový súd. Kto si cudziu vec prisvojil - tu je v prvom rade nutné vyriešiť otázku, kto mal ošoh z dodaného tovaru. Tento tovar bol dodávaný takmer vo všetkých prípadoch priamo na stavbu Biely kríž, ktorú v čase dodania už realizoval developer MPV Develop s.r.o. (v súčasnosti už vymazaná ex offa z OR). Všetok tovar

dodaný síce na meno NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. bol prevzatý svedkom I. V., ktorý v tom čase už realizoval práce už iba pre developera MPV Develop s.r.o. Spoločnosť NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. rozviazala obchodný vzťah pred rozhodným obdobím, v ktorom bol tovar objednaný a prevzatý s developerom MPV Develop s.r.o. a už tejto spoločnosti a ani inej spoločnosti nefakturovala žiadne plnenia. Vychádzajúc z uvedeného absentuje na strane obžalovaného akýkoľvek motív v prisvojení si cudzej veci, resp. jej hodnoty zabudovanej do nehnuteľnosti. Vec, ktorá mu bola zverená - tu, ako už bolo vyššie uvedené, je nutné prihliadnuť na skutočnosť, komu bola vec zverená v skutočnosti, podľa vykonaného dokazovania bol tovar odovzdaný dodacím listom priamo svedkovi I. V., ktorý bez vedomia, či tovar môže alebo nemôže prevziať (prípadne na základe pokynov iných osôb z radov zástupcov developera) tento prevzal a následne došlo k zabudovaniu dodaného tovaru na stavbe bytového domu Biely kríž. Všetky tieto skutočnosti podrobne opísal svedok Handra už v prípravnom konaní. Možno iba vychádzať z toho, že obžalovaný B. nemal vedomosť o dodanom a prevzatom materiáli, ktorý objednával a preberal svedok V., i keď ho on pôvodne poveril objednávaním a preberaním materiálu u poškodeného (bez akéhokoľvek splnomocnenia doloženého poškodenému - iba na tzv. „dobré slovo“). Svedok V. nebol zamestnancom spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o., ale jej dodávateľom - živnostníkom, neskôr po skončení NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. na stavbe priamym dodávateľom pre developera. Svedkovi V. dával pokyny najmä k nákupom stavbyvedúci (v súčasnosti už mŕtvy) a svedok O.. Takáto koncepcia vylučuje úmysel obžalovaného prisvojiť si cudziu vec. Okrem toho je nevyhnutné sa zaoberať tým, či obžalovaný mal vôbec možnosť prisvojiť si cudziu vec, keďže o tejto veci (materiál dodaný poškodeným) neobjednal, neprevzal, dokonca ani nepotvrdil prevzatie faktúr, no takýto materiál bol aj po rozhodnom období neustálenou osobou stále odoberaný po dobu 3 mesiacov v hodnote viac ako 10.000 €.

Vykonané dokazovanie na súde prvého stupňa považuje obhajoba za dostatočné, avšak vyhodnotenie vykonaných dôkazov a právne posúdenie konania obžalovaného bolo nesprávne. Odôvodnenie rozsudku prvostupňovým súdom obsahuje názor súdu, že obžalovaný previedol spoločnosť NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. na tzv. „bieleho koňa“. Ako vyplýva z výpovede obžalovaného, nezaujímal sa na koho spoločnosť prevádza, záujemca - sprostredkovateľ predaja spoločnosti ju potreboval kvôli skutočnosti, že spoločnosť bola v danom čase registrovaná ako platca DPH a nemala negatívne finančné ukazovatele (aktíva prevyšovali pasíva). V konaní nebolo vôbec preukázané, že by tovar objednával obžalovaný, zástupca poškodeného sa snažil navodiť domnienku, že tovar, ktorý je predmetom nezaplatených faktúr bol objednávaný elektronicky cez e-shop poškodeného, avšak túto skutočnosť nepodložil žiadnym relevantným dôkazom, doložil iba preposlané interné e-maily poškodeného (všetky zo dňa 30.07.2020, teda viac ako 2 roky po údajom skutku), z ktorých nevyplýva, že by tovar objednal obžalovaný, resp. ani nie je jasné, čo majú potvrdiť.

Na základe uvedených skutočností obhajoba navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, a aby sám rozhodol tak, že podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodí obžalovaného spod obžaloby.

Prokurátor ani poškodený nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu, ktoré im bolo v súlade s § 314 Trestného poriadku doručené.

Nadriadený súd po preskúmaní veci nezistil žiadne vážne procesné vady konania predchádzajúce napadnutému rozsudku, ktoré by boli dôvodom pre jeho zrušenie na neverejnom zasadnutí. Preto nariadil verejné zasadnutie, o ktorom upovedomil obžalovaného a ostatné procesné strany. Obžalovaný písomne požiadal o vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti, rovnako ako splnomocnenec poškodeného. Nakoľko odvolací súd nezistil žiadne zákonné prekážky navrhovaného postupu, podľa § 293 ods. 5, § 294 ods. 2 Trestného poriadku vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného, poškodeného a jeho splnomocnenca.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obhajca v plnom rozsahu zotrval na písomných dôvodoch podaného odvolania, zdôraznil, že nebolo preukázané, že obžalovaný tovar objednával, preberal, disponoval ním, a nemal na konanie kladené mu za vinu žiaden dôvod, pretože by z toho nemal žiaden ošoh. Obhajca navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a rozhodnúť vo veci oslobodzujúcim rozsudkom.

Zástupkyňa krajskej prokuratúry navrhla odvolanie zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 315 Trestného poriadku) primárne konštatoval prípustnosť odvolania (306 ods. 1 Trestného poriadku) a absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku, preto podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 8 Trestného zákona trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 213 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&zssrlnkid=17354767&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=30279&FragmentId1=0&FragmentId2=0>>.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, alinea prvá, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že pred súdom prvého stupňa boli na hlavnom pojednávaní vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci navrhnuté procesnými stranami v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku, tieto boli vykonané zákonným spôsobom, avšak súd prvého stupňa tieto vyhodnotil v rozpore s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keď bez náležitých dôvodov subsumoval konanie obžalovaného pod skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona bez toho, aby obžalovaný naplnil všetky objektívne a subjektívne znaky skutkovej podstaty trestného činu potrebné pre vznik trestnej zodpovednosti.

Z predloženého spisu odvolací súd zistil nasledovné skutočnosti:

Dňa 31.05.2016 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III na príslušný súd na T. B. obžalobu pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na totožnom skutkovom základe, ako je uvedený vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Dňa 01.02.2018 bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2To/40/2018 zo dňa 14.06.2018 zrušený z procesných dôvodov a súdu prvého stupňa bolo uložené, aby celé hlavné pojednávanie vykonal od začiatku.

Obžalovaný T. B. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 08.01.2019 vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že je nevinný, preto súd vykonal vo veci dokazovanie. Vypočul obžalovaného, v procesnom postavení svedka vypočul poškodeného L. T., vypočul svedkov I. V., Y. T. L. a T. X., podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku prečítal svedecké výpovede Y. W. a L. O. a podľa § 269 Trestného poriadku prečítal listinné dôkazy.

Obhajoba obžalovaného spočívala v tom, že materiál, na ktorý boli vystavené faktúry podľa skutkovej vety nikdy neobjednával a nikdy ho ani nepreberal. Na predmetnej stavbe skončil pred termínom, kedy bol tovar odobratý z EMPIRIE. V roku 2010 bol spoločníkom a konateľom spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o., ktorá v r. 2008-2009 podpísala zmluvu o dielo na výstavbu bytového domu Biely kríž so spoločnosťou MPV Develop, s.r.o. ktorá bola investorom projektu, a obžalovaný bol generálny dodávateľ. Zmluva o dielo spočívala v záväzku zrealizovať kompletnú výstavbu. Obžalovaný stavbu realizoval cestou subdodávateľských spoločností a živnostníkov. V marci alebo apríli obžalovaný ukončil spoluprácu s investorom z rodinných dôvodov, v tom čase bola stavba v štádiu hrubej stavby. S poškodeným mal uzavretú rámcovú kúpnu zmluvu, na podklade ktorej bol na základe objednávky vydávaný tovar. Dodacie listy a faktúry sa týkajú tovaru, ktorý ani nemohol patriť na danú stavbu - nebol tam privedený plyn, išlo aj o plynové rúry, počet WC prevyšoval počet na danej stavbe, 40 bidetov, ale bolo tam len 20 bytov, kanalizačné potrubia - kanalizácia sa realizuje na začiatku stavby. I. V. to objednával vo vlastnom mene pre developera MPV Develop, s.r.o., a to od apríla 2010.

Odvolačí súd pri úvahách o tom, či sa skutok stal, považoval za kľúčové listinné dôkazy, ale aj výpovede svedkov I. V. a Y. T. L.. Z týchto vyplýva, že dňa 27.10.2008 spoločnosť obžalovaného uzavrela so spoločnosťou MPV Develop, s.r.o. zastúpenou Y. T. L. zmluvu o dielo, ktorej predmetom bola výstavba bytového domu Biely Kríž v Bratislave. Dňa 30.04.2010 sa zmluvné strany dohodli na ukončení právneho vzťahu. Spoločnosť obžalovaného dňa 14.09.2009 uzavrela rámcovú kúpnu zmluvu s poškodeným L. T. - EMPIRIA (obžalovaný signoval zmluvu 09.09.2009), v zmysle ktorej bola spoločnosť obžalovaného oprávnená odoberať od predávajúceho vodársky, kúrenársky, plynársky materiál, sanitu a príslušenstvo, a to na podklade písomnej, elektronickej, faxovej alebo telefonickej objednávky. V čl. IV. zmluvy je zakotvená výhrada vlastníctva predávajúceho k dodanému tovaru až do doby úplného zaplatenia kúpnej ceny. Nebolo vo veci sporným, že v zmysle neformálnej dohody zmluvných strán fyzicky tovar odoberal svedok I. V., a to aj tovar, na ktorý boli vystavené faktúry špecifikované v skutkovej vete - za obdobie od 06.05.2010 do 29.05.2010, teda sa jednalo o dobu, kedy bol obžalovaný konateľom spoločnosti NESSA GROUP Slovensko, s.r.o. Dokonca bol rovnakým spôsobom od poškodeného odoberaný tovar aj potom, čo obžalovaný previedol svoj obchodný podiel na inú osobu. Uniklo však pozornosti súdu prvého stupňa, že obžalovaný u poškodeného v inkriminovanom čase tovar nepreberal a nebolo preukázané ani to, že ho objednával. Z výpovede svedka I. V. i poškodeného L. T. totiž vyplýva, že tento objednával svedok V. a poškodený mu ho odovzdával bez toho, aby obdržal od obžalovaného riadnu objednávku v zmysle kúpnej zmluvy. Svedok dokonca jednu zo svojich objednávok aj čiastočne zaplatil v sume 2.000 €. Z výpovede zástupcu investora i svedka V. je zrejmé, že objednávanie a preberanie tovaru od poškodeného sa uskutočňovalo minimálne po 30.04.2010 mimo akejkolvek ingerencie obžalovaného, pričom tovar bol použitý na podklade záujmov investora na danej stavbe, ale evidentne aj na iných stavbách, keďže niektoré druhy tovaru na Bielom Kríži použité byť nemohli. Uvedené tiež potvrdzuje svedok I. V.. Bolo ľahkovážne od poškodeného, že pri dispozícii s tovarom nepostupoval v súlade so zmluvou a nevynaložil príslušnú opatrnosť, keď nepreberoval, či spoločnosť obžalovaného skutočne tovar objednala, ale uspokojil sa s tým, že tovar objednal a prebral svedok I. V..

Na podklade spomenutých dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní aj odvolací súd dospel k záveru, že skutok uvedený v skutkovej vete sa stal, pretože tovar bol objednaný, prebratý, použitý na účel z jeho podstaty vyplývajúci a v celom rozsahu zaň zaplatené nebolo, čím vznikla poškodenému škoda.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa však odvolací súd dospel k záveru, že tento skutok nie je trestným činom, a to predovšetkým preto, že nenapĺňa objektívnu stránku trestného činu, teda absentujú formálne znaky trestného činu, ale tiež nie je dané zavinenie obžalovaného, pretože celé konanie spôsobujúce škodu sa odohralo bez toho, aby obžalovaný na ňom akokoľvek participoval, alebo o ňom aspoň vedel. Nepostačuje, že kúpna zmluva s poškodeným nebola vypovedaná alebo modifikovaná. Ak poškodený tvrdí, že bolo preukázané, že objednávky boli vykonané elektronicke z adresy obžalovaného, odvolací súd konštatuje, že žiadny dôkaz preukazujúci toto tvrdenie sa v spise nenachádza, naopak, svedecké výpovede obžalovaného i poškodeného preukazujú objednávanie tovaru svedkom V., ktorý to potvrdzuje.

Podľa § 443 ods. 1 Obchodného zákonníka kupujúci nadobúda vlastnícke právo k tovaru, len čo je mu dodaný tovar odovzdaný.

Podľa § 445 Obchodného zákonníka strany si môžu písomne dohodnúť, že kupujúci nadobudne vlastnícke právo k tovaru neskôr, než je uvedené v § 443. Ak z obsahu tejto výhrady vlastníckeho práva nevyplýva niečo iné, predpokladá sa, že kupujúci má nadobudnúť vlastnícke právo až úplným zaplatením kúpnej ceny.

Z uvedenej právnej úpravy sa nedá vyvodzovať paušálny zákaz nakladania s vecou, na ktorú sa uplatňuje výhrada vlastníckeho práva. Pri výklade výhrady vlastníckeho práva podľa § 445 Obchodného zákonníka je vhodné pripomenúť, že základným rysom kúpnej zmluvy a jej ekonomickým účelom je prechod vlastníckeho práva k tovaru z predávajúceho na kupujúceho s tým, že výhrada vlastníckeho práva je v podstate zabezpečovacím inštitútom, ktorý umožňuje v prípade úplného, či čiastočného nezaplatenia kúpnej ceny žiadať žalobou vydanie veci jej vlastníčkovi. Z povahy veci je zrejmé, že túto metódu zabezpečenia nie je možné bez problémov využiť pri tovare ďalej predávanom alebo napríklad pri tovare určenom na rýchlu konzumáciu alebo na inštaláciu do inej veci.

Vo vzťahu k trestnému činu sprenevery je nutné uviesť, že vo všeobecnosti je možné pojem obmedzenia dispozičného práva obžalovaného s vecou, ktorá na základe výhrady vlastníckeho práva neprešla do jeho vlastníctva, chápať tak, že kupujúci, ktorý od predávajúceho preberá tovar za účelom jeho ďalšieho použitia, tento tovar pred tým, než zaplatí kúpnu cenu, nemôže nijako použiť. Tento široký výklad však prichádza do úvahy len vtedy, keď v rámci dojednanej výhrady vlastníckeho práva bola predávajúcim takáto konkrétna požiadavka vyslovene stanovená. Pokiaľ tomu tak nie je, a výhrada vlastníckeho práva je dojednaná len vo všeobecnej rovine, napríklad vyjadrenej slovami ustanovenia § 445 Obchodného zákonníka, je nutné ďalej skúmať, v akom rozsahu a za akých okolností bolo v rámci výhrady vlastníckeho práva dispozičné právo obžalovaného s vecou fakticky obmedzené. Nemožno totiž pri tovare slúžiacom na účel vyplývajúci z jeho podstaty prehliadať to, že pri tovare, ktorý bol zakúpený za týmto účelom, sa predpokladá práve jeho použitie na daný účel vrátane rizík, ktoré z tohto obchodného vzťahu vyplývajú. Vzhľadom k uvedenému nie je možné akceptovať to, že by pri takýchto typoch zmlúv, ktorú uzatvoril aj obžalovaný, len všeobecne uvedená výhrada vlastníckeho práva obmedzovala kupujúceho v ďalšom použití tovaru pred úhradou celej kúpnej ceny. Len porušenie riadne uzatvorenej zmluvy nemožno mechanicky, či automaticky považovať za spáchanie trestného činu tak, ako to urobil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. To platí aj v prípade, ak súčasťou takejto zmluvy je dohoda o výhrade vlastníckeho práva k dodávanému tovaru.

V rámcovej zmluve uzavretej medzi obžalovaným a poškodeným bola výhrada vlastníckeho práva koncipovaná len všeobecne, pričom nebola žiadnym spôsobom konkretizovaná v tom smere, že by zakazovala (vylučovala) použitie inštalačného materiálu a pod. na inštaláciu alebo pred uhradením celej kúpnej ceny. Práve naopak, keďže predmetom zmluvy bol inštalačný a kúrenársky materiál, je zrejmé, že jej podstatou bolo jeho použitie na stavbe. S ohľadom na tieto skutočnosti možno dospieť k záveru, že uzatvorená rámcová kúpna zmluva neobmedzovala obžalovaného v jeho obchodných aktivitách v tom smere, kedy môže dodaný tovar použiť, či ako s tovarom naloží, ale zameriavala sa len na skutočnosť uhradenia kúpnej ceny.

Výhrada vlastníckeho práva, ktorá bola súčasťou rámcovej kúpnej zmluvy tu nemala charakter inštitútu znemožňujúceho použitie dodaného tovaru obžalovaným na určený účel, ale jej podstatou bolo to, že vlastnícke právo poškodeného k dodaným veciam zostalo zachované, a ak došlo k splynutiu tovaru s inou vecou (nehnutelnosťou) pred jej úplným zaplatením, prenieslo sa vlastnícke právo na výťažok z použitia veci, teda obnos zodpovedajúci cene tovaru, ktorý bol obžalovanému vyplatený investorom. V tomto smere však dokazovanie vykonávané nebolo.

Trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona tu preto mohol byť zo strany obžalovaného spáchaný práve voči výťažku, teda finančným prostriedkom, ktoré utížil obžalovaný za použitie tovaru, a nedal do dispozície poškodenému, pretože výťažok je ekvivalentom predanej zverenej veci, a pokiaľ nebol daný do dispozície tomu, kto vec páchatelovi zveril, riadi sa rovnakým právnym režimom ako zverená vec (primerane rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 4Tz/73/2001 zo dňa 31.05.2001), respektíve napríklad za okolností, ak by obžalovaný tovar, ktorý kúpil s výhradou vlastníckeho práva, skôr než za neho zaplatil kúpnu cenu, nepredal, ale použil ho na úhradu svojich dlhov a podobne. Z vykonaného dokazovania však jednak vyplýva, že obžalovaný inkriminovaný tovar v dispozícii nemal, pretože ho neobjednával ani neodoberal, a preto vyššie uvedené úvahy sú len v hypotetickej rovine. Navyše, skutkové okolnosti použitia výnosu z odobratého tovaru nie sú obsahom skutku uvedenom v

uznesení o vznesení obvinenia a ani v obžalobe (t.j. nekládli sa obžalovanému vôbec za vinu) a preto ani neboli predmetom dokazovania. Napadnutý rozsudok je preto založený na skutku, ktorý bol zistený a opísaný tak, že znaky trestného činu sprenevery nevykazuje.

Pri riešení otázky, či obžalovaný spáchal trestný čin sprenevery na skutkovom základe uvedenom v obžalobe má teda zásadný význam to, že obžalovaný nebol výslovne v nakladaní s tovarom, ktorý na podklade rámcovej kúpnej zmluvy prevzal, vo svojich obchodných aktivitách predávajúcim nijako obmedzený. Mohol preto v rámci svojich obchodných zámerov s tovarom nakladať v súlade s jeho účelom, t.j. použiť ho na stavbe, aj keď nebol dovedy v jeho vlastníctve. Vlastník vecí - poškodený L. Maráček - EMPIRIA žiadnym spôsobom nezasahoval do obchodných aktivít obžalovaného a bežnou obchodnou praxou bolo, že sa poškodený zaujímal len o úhradu dodaného tovaru, a nie aj o skutočnosť, či obžalovaný tovar použil a ako až po jeho úplnom zaplatení. V posudzovanom prípade preto problematika nezaplatenia kúpnej ceny obžalovaným za dodaný tovar a použitie tovaru, na ktorý sa vzťahovala výhrada vlastníckeho práva, neprekročila hranice civilného práva s tým, že poškodený mala k dispozícii občianskoprávne prostriedky na vymoženie dlžnej sumy od spoločnosti obžalovaného a mohla taktiež uplatňovať zmluvne dohodnuté sankcie.

Vzhľadom k uvedenému samotná okolnosť uvedená vo výroku o vine napadnutého rozsudku spočívajúca v tom, že obžalovaný, ktorý bol viazaný výhradou vlastníckeho práva, tovar pred uhradením jeho ceny ďalej použil, nemôže sama osebe viesť k záveru o trestnej zodpovednosti obžalovaného, a nie je možné len v tejto skutočnosti vidieť naplnenie formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. Práve táto skutočnosť bola kasačným dôvodom napadnutého rozsudku s tým, že odvolací súd musel postupovať podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku a oslobodiť obžalovaného spod obžaloby, nakoľko žalovaný skutok nenaplní všetky formálne znaky stíhaného prečinu a ani iného trestného činu.

V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že uznávaným princípom právneho štátu je chápanie trestnej represie ako prostriedku ultima ratio - posledná možnosť. Z tohto princípu vyplýva, že ochrana majetkových vzťahov má byť v prvom rade uplatňovaná prostriedkami občianskeho a obchodného práva, a len v prípade, keď je takáto ochrana neúčinná a kde porušenie občianskoprávných vzťahov svojou intenzitou dosahuje zákonom predpokladanú závažnosť, je namieste uvažovať o trestnej zodpovednosti. Proti konaniu, ktoré porušuje práva vyplývajúce z občianskoprávných, či obchodných predpisov, je preto potrebné uplatňovať súkromnoprávne prostriedky podľa zásady „právo patrí bdelym“, t.j. každý si má, v prvom rade, strážiť a chrániť svoje práva sám. Je neprijateľné, aby sa štandardné civilné vzťahy riešili na úkor jedného účastníka zmluvného vzťahu prostriedkami trestného práva, pretože takýmto spôsobom dochádza k nerovnému postaveniu účastníkov vo vzájomných záväzkových vzťahov.

Princíp trestného práva ako prostriedku ultima ratio je preto nutné dôsledne posudzovať najmä v prípadoch, ktoré majú súkromnoprávny základ, pričom v takýchto prípadoch musia orgány činné v trestnom konaní a súd vykladať znaky skutkových podstát s vedomím, že princíp ultima ratio má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu. Musia tiež náležite zvažovať, či je možné využiť inštitúty iných právnych odvetví na namietané porušenie práva, a či týmito inštitútmi možno reálne dosiahnuť nápravu, ak k porušeniu práva skutočne došlo. Princíp ultima ratio tak umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu odlíšiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov, a ktoré len zdanlivo vykazujú znaky skutkovej podstaty trestného činu.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd skonštatoval, že uznanie obžalovaného vinným zo spáchania trestného činu nebolo v súlade so zákonom, a preto podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, a na podklade dostatočne vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa sám rozhodol vo veci rozsudkom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku. Pri svojom rozhodnutí odvolací súd vychádzal z ústavného princípu zakotveného v čl. 49 Ústavy SR, že trestným činom môže byť len také konanie, ktoré za trestné označí zákon, (lat. Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege), tzn. extenzívny výklad Trestného zákona nie je možný, pretože by došlo k nepripustnému rozširovaniu trestnej zodpovednosti aj na konanie, ktoré nenaplní všetky zákonné znaky trestného činu. Pokračovanie v trestnom stíhaní obžalovaného by v prípade zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa bolo udržiavaním protiprávneho stavu nezodpovedajúcemu § 2 ods. 1 Trestného poriadku, preto odvolací súd podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku sám oslobodil obžalovaného spod obžaloby.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto D..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.